

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ УКРАИНЫ
ХАРЬКОВСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
имени В. Н. КАРАЗИНА

В. А. Терещенко

**ГИДРОГЕОЛОГИЧЕСКИЕ УСЛОВИЯ
ГАЗОНАКОПЛЕНИЯ
В ДНЕПРОВСКО-ДОНЕЦКОЙ ВПАДИНЕ**

Монография

Харьков – 2015

УДК 553.98:556.3 (477)

ББК 26.343

Т 35

Рецензенты:

А. И. Лурье — доктор геолого-минералогических наук, профессор Харьковского национального университета имени В. Н. Каразина;

Т. Н. Галко — доктор геологических наук, начальник центра по проектированию разработки газовых и газоконденсатных месторождений Украинского научно-исследовательского института природных газов.

В монографіі розглянуто будову водонапірної системи Дніпровсько-Донецької западини до глибин 6,0—6,3 км. Запропоновано схему вертикальної гідрогеологічної зональності. Проаналізовано генезис і формування складу вод нафтогазоносних комплексів. Показано генетичний зв'язок розміщення газових покладів із поширенням зони вуглеводневих водорозчинених газів. Вперше розглянуто закономірності традиційного і нетрадиційного газонакопичення на тлі гідрогеологічної та катагенетичної зональності.

Книга розрахована на наукових працівників і виробників, що працюють в галузях геології нафти і газу, гідрогеології, в першу чергу нафтогазової гідрогеології, а також може бути корисною студентам відповідних спеціальностей.

*Утверждено к печати решением Ученого совета
Харьковского национального университета имени В. Н. Каразина
(протокол № 7 от 27 июня 2014 г.)*

Терещенко В. А.

Т 35 Гидрогеологические условия газонакопления в Днепровско-Донецкой впадине : монография / В. А. Терещенко. — Х. : ХНУ имени В. Н. Каразина, 2015. — 244 с.

ISBN 978-966-285-162-5

В монографіі розглядається будова водонапірної системи Дніпровсько-Донецької западини до глибин 6,0—6,3 км. Предложена схема вертикальної гідрогеологічної зональності. Аналізується генезис і формування складу вод нафтогазоносних комплексів. Показана генетична зв'язок розміщення газових залежів з поширенням зони вуглеводородних розчинених газів. Вперше розглянуті закономірності традиційного і нетрадиційного газонакопичення на фоні гідрогеологічної та катагенетичної зональності.

Книга розрахована на наукових працівників і виробників, що працюють в області геології нафти і газу, гідрогеології, в першу чергу нафтогазової гідрогеології, а також може бути корисною студентам відповідних спеціальностей.

УДК 553.98:556.3 (477)

ББК 26.343

ISBN 978-966-285-162-5

© Харьковский национальный университет
имени В. Н. Каразина, 2015

© Терещенко В. А., 2015

© Литвинова О. А., макет обложки, 2015

СОДЕРЖАНИЕ

ВВЕДЕНИЕ	4
РАЗДЕЛ 1. Краткий обзор исследований по гидрогеологии нефтегазоносных горизонтов ДДВ.....	7
РАЗДЕЛ 2. Основные особенности геологического строения региона.....	12
РАЗДЕЛ 3. Нефтегазоносность и водоносность литолого-стратиграфических комплексов	17
РАЗДЕЛ 4. Геотемпературные условия ДДВ.....	78
РАЗДЕЛ 5. Палеогидрогеологические условия ДДВ.....	83
РАЗДЕЛ 6. Гидрогеологическая зональность и гидродинамические условия ДДВ.....	91
РАЗДЕЛ 7. Генезис и формирование состава подземных вод нижнего гидрогеологического этажа.....	107
7.1. <i>Изотопный состав молекул воды</i>	108
7.2. <i>Формирование состава седиментогенных рассолов</i>	112
7.3. <i>Генезис и формирование вод относительно пониженной минерализации и низкобромных рассолов из глубоких горизонтов</i>	128
7.4. <i>Формирование микрокомпонентного состава подземных вод</i>	147
РАЗДЕЛ 8. Газонасыщенность подземных вод и размещение залежей нефти и газа.....	160
РАЗДЕЛ 9. Гидрогеохимические и геохимические показатели формирования залежей газа.....	175
РАЗДЕЛ 10. Гидрогеологические условия газонакопления на моноклиналиях.....	184
РАЗДЕЛ 11. Гидрогеологическая зональность и закономерности традиционного и нетрадиционного газонакопления.....	192
ЗАКЛЮЧЕНИЕ	210
СПИСОК ИСПОЛЬЗОВАННЫХ ИСТОЧНИКОВ	215
ПРИЛОЖЕНИЯ	231